

ZARZĄD

18 maja 2020 roku

Wytyczne ponownego otwarcia naszych zborów opracowane przez wydział TED¹

Wszędzie zbory wyczekują ponownego otwarcia swoich budynków i rozpoczęcia nabożeństw. Znaczna część świata została prawie zatrzymana, aby walczyć z COVID-19 poprzez dystans społeczny. Niektóre regiony zaczynają rozluźniać przepisy ograniczające wychodzenie z domu. Oczekiwanie na wspólne nabożeństwo oznacza konieczność opracowania planu przeprowadzenia nabożeństwa przez zbor.

Dezynfekcja budynku

Po zniesieniu ograniczeń związanych z kwarantanną czy dystansowaniem społecznym zbory/pastorzy muszą wdrażać kroki mające na celu zdezynfekowanie całego budynku. Centrum Kontroli i Zapobiegania Chorobom (CDC) określiło wymagania dotyczące właściwego czyszczenia. Kościoły muszą czyścić i dezynfekować ławki, meble mównicy, sprzęt elektroniczny, mikrofony i sprzęt AV, oprócz toalet i łazienek. W pomieszczeniach, gdzie odbywa się szkoła sobotnia należy zdezynfekować krzesła, stoły i pomoce dydaktyczne. Zalecana jest również wymiana filtrów we wszystkich urządzeniach klimatyzacyjnych, aby zapewnić dopływ czystego powietrza do budynku.²

Zbory powinny tymczasowo usunąć śpiewniki i Biblie z oparcia ławek i rozważyć użycie rzutnika do wyświetlania tekstów lub korzystania przez wyznawców ze swoich urządzeń.³

Sala nabożeństwa

Miejsca siedzące w należy tymczasowo zmienić, aby zachować dystans społeczny. Można to zrobić, zaznaczając, które miejsca są dostępne do siedzenia, a które nie. Niektóre kościoły mają już oznakowania lub taśmy używane do oznaczenia miejsca siedzącego podczas Komunii. Zamiast tego można zastosować naklejki, tabliczki lub wstążki⁴. Należy upewnić się, że wyznawcy nie będą tłoczyli się przy drzwiach.⁵ Diakoni powinni regulować wychodzenie wiernych z kościoła (nie wszyscy naraz, ale np. rzędami). Zaleca się również, aby pastor nie stał przy drzwiach, aby powitać/pożegnać wszystkich, gdy wychodzą z świątyni.

Należy zastanowić się nad wdrożeniem dwóch lub więcej krótszych nabożeństw z przerwami pomiędzy nimi, aby ograniczyć liczbę wiernych na jednym nabożeństwie. W czasie przerwy służby porządkowe powinny posprzątać i zdezynfekować salę, toalety i inne używane miejsca. Zachęcajmy wyznawców do składania darów za pośrednictwem przelewów elektronicznych, aby zminimalizować korzystanie z tacy (koszyka, woreczka) i gotówki. Zamiast chodzić z tacą,

¹ Przypisy zostały opracowane przez Zarząd Kościoła i są wyjaśnieniami odnoszącymi się do polskich realiów.

² W polskich zborach, które w większości nie mają klimatyzacji zalecane jest częste wietrzenie sali, a nawet organizowanie nabożeństwa przy otwartych oknach.

³ Każdorazowo przed przybyciem do zboru i po powrocie do domu powinny być one dezynfekowane.

⁴ Ponieważ w większości polskich zborów używamy krzeseł, najprostsze jest pozostawienie odpowiedniej ilości krzeseł ustawionych w taki sposób, aby z każdej strony (za wyjątkiem miejsc przy ścianie czy oknie) odległość wynosiła 2 metry. W przypadku stałych rzędów, należy oznaczyć miejsca gdzie można usiąść i zachować dystans, zamykając np. co drugi rząd.

⁵ Ponieważ w naszych zborach z reguły nie ma osobnych drzwi wejściowych i wyjściowych, należy wyznaczyć osobę, która będzie kierowała ruchem, aby doprowadzić do tłoczenia się i mijania przy wejściu/wyjściu.

ZARZĄD

najlepiej umieścić ją w widocznym miejscu, przypominać o składaniu darów i monitorować tacę przez jednego z diakonów.

Korzystanie z mikrofonu centralnego przy pulpicie jest lepsze niż przekazywanie mikrofonu ręcznego tam i z powrotem. Strefa mównicy i mikrofony powinny być zdezynfekowane po każdym nabożeństwie⁶.

Pomieszczenia Szkoły Sobotniej i toalety

Mniejsze pomieszczenia, takie jak pokój matki z dzieckiem, czy toalety powodują, że zachowanie dystansu społecznego jest trudne. Należy znaleźć sposoby zminimalizowania liczby osób w każdym pomieszczeniu, znaleźć pomieszczenia dodatkowe lub przenieść zajęcia szkoły sobotniej do większych pomieszczeń.⁷ Należy również ograniczać ilość osób przebywających w tym samym czasie w toalecie. W toaletach powinny być zawieszane instrukcje prawidłowego mycia rąk oraz udostępnione dozowniki z mydłem oraz jednorazowe ręczniki.

Chór, zespół uwielbiający i muzycy

Muzyka jest sporą częścią większości nabożeństw. Mimo to zaleca się zmniejszenie liczby uczestników zespołu uwielbiającego, jeśli to możliwe. To pozwala na uzyskanie większej przestrzeni na podium podczas obsługi wykonawców. Należy rozważyć zawieszenie jakiegokolwiek aktywności grup i chórów. Głęboki, intensywny oddech osób śpiewających może również sprzyjać rozprzestrzenianiu się wirusów.

Pianina i inne instrumenty należące do kościoła należy dokładnie zdezynfekować po każdym użyciu.

Gościnność i spotkania towarzyskie

Wspólnota jest także istotną częścią doświadczenia kościelnego, której jesteśmy pozbawieni, korzystając tylko z transmisji nabożeństw. Rozsądne jest jednak i wskazane przypomnienie wyznawcom o utrzymywanie dystansu poprzez nieprzytulanie się i niepodawanie rąk. CDC opracowało o wytyczne dotyczące znaczenia noszenia masek, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się choroby przez bezobjawowych nosicieli wirusa, dlatego zachęcaj członków do dalszego noszenia maseczek w miejscach publicznych.⁸

Drzwi wejściowe, wyjściowe oraz wszelkie inne powinny być cały czas otwarte, aby uniknąć dotykania klamek. Należy zwiększyć liczbę dozowników ze środkami dezynfekującymi w całym budynku oraz znaków graficznych promujących właściwe wskazówki dotyczące higieny. Należy wyznaczyć również wolontariusza do czyszczenia klamek czy przycisków domofonu/wind podczas nabożeństwa.

⁶ Idealne byłoby mieć kilka mikrofonów przypisanych do jednej konkretnej osoby obsługującej nabożeństwo.

⁷ W wielu przypadkach możliwości lokalowe zborów w Polsce są ograniczone, dlatego rozwiązaniem jest zwiększenie liczby nabożeństw lub odbywanie się pewnych aktywności w innym czasie, np. piątek wieczorem. Zajęcia z dziećmi można organizować w tygodniu. Ograniczenia frekwencji na nabożeństwach sobotnich i związane z tym niedosyt braku możliwości spotkania się ze wszystkimi, może sprzyjać wykorzystania pomieszczeń zborowych w tygodniu na organizowanie większej ilości spotkań (np. modlitewnych) w grupach.

⁸ Według rozporządzenia Rady Ministrów obowiązek zasłaniania twarzy za pomocą maseczek lub przyłbic jest warunkiem odbywania się nabożeństw w Polsce.

ZARZĄD

Nawet po ponownym otwarciu zborów, może zaistnieć potrzeba zawieszenia dodatkowych wydarzeń towarzyskich. Zaleca się, aby w tej chwili nie korzystać z kuchni i kafeterii, a wszystkie posiłki grupowe zawiesić. Minimalizuje to potrzebę ekstremalnej dezynfekcji podczas przygotowywania i serwowania posiłków.⁹ Ogranicza to również naruszanie dystansu społecznego.

Komunikacja

Bez względu na to, jakie wytyczne zdecydujecie się wprowadzić, pastor powinien wysłać do wszystkich rodzin wiadomość e-mail z informacjami o zmianach, których mogą doświadczyć po powrocie. Zmiany te powinny być widoczne przy wejściu do pomieszczenia i wymienione w biuletynie. Przypominajcie zborowi, że każdy chory, zwłaszcza z gorączką lub kaszlem czy przeziębieniem, nie powinien przychodzić do kościoła. Może to prowadzić do częstszego rozprzestrzeniania się chorób, szczególnie wśród osób starszych i grup szczególnego ryzyka (osoby przewlekle chore), które mamy w zborze.

Wniosek

Wszyscy pragną powrotu do społecznego chwalenia Boga i społeczności z rodziną kościelną. Ważne jest jednak przestrzeganie prawa państwowego i lokalnego, pamiętając o zasadach bezpieczeństwa i poradach pracowników służby zdrowia. Niektóre instytucje medyczne zapowiadają, że ten wirus może być obecny przez dłuższy czas lub może pojawić się ponownie w sezonie jesiennym. Posiadanie planu prowadzenia nabożeństw w takich warunkach może teraz zminimalizować ryzyko drugiej epidemii w Twojej społeczności.

Bibliografia:

- <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/disinfecting-building-facility.html>
- <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/diy-cloth-face-coverings.html>
- <https://ddi.sutd.edu.sg/>

---

⁹ Prawdopodobnie w Polsce mogłoby to być zakwestionowane przez Sanepid, ponieważ spożywanie posiłków raczej nie mieści się w pojęciu sprawowania kultu religijnego i zastosowanie mogą mieć przepisy odnoszące się do restauracji.